

Cartea electronică

ALEXANDRU TCACIUC
Biblioteca Județeană Mureș

Putem spune despre carte că este o minunată invenție a omului, menită să modifice spiritul, să conserve trăiri, evenimente, probleme universale sau personale.

Este, de asemenea, o diversitate infinită de trăiri memorate prin intermediul unui alfabet finit.

Dar tot așa de bine, cartea este capcana cuvintelor, căci nu oricare parcurge paginile unei cărți se poate considera și posesorul conținutului acesteia. O carte trebuie înțeleasă pentru că este un obiect destinat comunicării între spirite prin intermediul materiei, punte de legătură între spațiul stărilor sufletești și spațiul fizic.

Aidoma unei muzici, scrisul reușeste să declanșeze sentimente și să transforme stări de conștiință. Ură sau iubire, revelații sau disperare apar în mintea celui ce a învățat să interpreteze succesiunea de litere: o participare activă a spiritului la drama sau fericirea altui spirit ce se destăinuie.

Cartea ni se înfățișează, ni se destăinuie sub formă scrisă. Plăcerea de a parcurge rândurile, de a răsfoi paginile este una sublimă. Din vremurile când omul scria și citea de pe suluri de hârtie și până azi, cartea scrisă în esență nu s-a schimbat.

Dar iată că acum, în ultimii ani, cartea tipărită tinde să fie completată de cartea electronică. Prezentarea unui volum de informații într-un „spațiu” neformat până în momentul citirii, și de fiecare dată altul, în funcție de traseul ales în parcurgerea volumului, ridică o problemă deosebită: citirea cărții este înlocuită cu explorarea ei. Simpla parcurgere este înlocuită cu o activitate de cercetare. Rezultatul este și el diferit. Nu mai înveți, ci afli! Nu mai memorezi, ci faci legături! Descoperi!

Și ca orice descoperire, rezultatul poate fi văzut ca un act de creație, un act unic, mult mai dificil de comunicat. Satisfacție interioară deosebită în momentul descoperirii, conexării unor cunoștințe, cartea este redefinită din perspectiva disocierii între conținut și suportul material al acestuia. Cartea nu mai înseamnă foaia de hârtie pe care a fost publicată, ci conținutul, informația

conținută, pentru că cititorul știe că ceea ce dă identitate cărții este experiența intimă a lecturii, universul pe care i-l deschide acest izvor de cunoștințe, și nu aspectul ei fizic. Același conținut poate fi publicat atât pe hârtie, cât și în format electronic. Mediul electronic, odată cu apariția calculatoarelor a adus cărții o altă înfățișare - cea electronică.

Dar ce este o carte electronică? O definiție de dicționar ar suna cam așa: *„o carte electronică este varianta electronică a unei cărți tipărite, care poate fi citită pe calculator, laptop, pe dispozitive portabile de lectură, pe ecranul telefonului mobil sau pe terminale Internet”*.

Cărțile electronice sunt pur și simplu cărți, doar că „arată” altfel decât am fost obișnuiți. Un film este tot film, fie că îl vizionăm pe marele ecran, de pe o casetă video sau la televizor. La fel și cărțile electronice, sunt înșiruire de cuvinte care ne transmit informații sau cunoștințe, fie că le citim pe hârtie, pe ecranul calculatorului sau pe un dispozitiv special de lectură. În limbaj mai tehnic, cartea electronică reprezintă un conținut sub forma unor fișiere în diferite formate (PDF, HTML, XML, OEB etc.) și este de regulă mult mai interactivă decât varianta tipărită.

Informația conținută într-o carte electronică poate fi stocată pe CD-ROM, dischetă sau alt mediu de stocare sau poate fi transmisă prin mijloace electronice (Internet). Așa cum pentru cartea tipărită suportul îl reprezintă hârtia, cartea electronică are nevoie de un dispozitiv pentru a putea fi „citită” (PC sau alte dispozitive). Astfel, observăm că în cazul cărții electronice, același conținut poate fi publicat și distribuit printr-o varietate de medii, în timp ce cartea tipărită este oarecum „fixă”, legată de suportul ei, hârtia.

Cărțile electronice (e-books) sunt fișiere executabile, bazate în principal pe fișierele HTML, fiind de fapt o sumă de pagini Web. La acestea se pot adăuga și alte fișiere, ca de exemplu fișiere de imagine, grafice, tabele, fișiere video și animații. Toate acestea vor fi prelucrate prin compilare într-un fișier executabil (tip exe). Acesta poate fi apoi distribuit prin intermediul Internetului, prin copiere pe suporturi magnetici (dischete, CD-uri).

Cărțile electronice sunt complet interactive pe Internet și pot conține legături (trimiteri) la alte cărți electronice sau pagini Web. Ele pot fi protejate prin parolă și/sau nume utilizator. Datorită răspândirii masive din ultimii ani, ele reprezintă una dintre cele mai eficiente metode de promovare on line, deoarece pot fi citite non-stop de mii sau zeci de mii de cititori.

Beneficiile datorate cărții electronice

Cartea electronică oferă toate avantajele unei cărți tipărite la care se adaugă faptul că poate fi obținută prin Internet gratuit sau la un preț de 4-8 ori mai mic, va putea fi cumpărată și din librării. Pentru studiul individual, pot fi copiate capitole sau pot fi făcute adnotări.

Ea poate fi descărcată de pe Internet ori câte ori dorește cititorul, fără degradarea conținutului și este de regulă, ultima variantă actualizată a lucrării. Este ușor de citit pentru că este însoțită de un program (software) special creat pentru utilizarea ei. Acest program oferă și alte facilități ca de pildă funcția de căutare în text, subliniere etc. Se pot accesa cărți de acest gen pretutindeni în lume, fără a necesita deplasarea în librării, căutarea în cataloage și efectuarea comenzilor prin poștă. Mai mult, din paginile unei cărți electronice se pot accesa alte cărți sau librării virtuale.

Dintre avantaje mai amintim cheltuielile foarte mici de producție și faptul că astfel vor fi reduse consumurile de masă lemnoasă și, implicit, pădurile vor fi mai bine protejate.

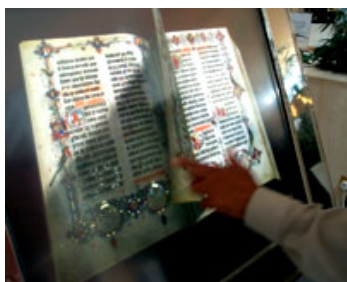
Odată cartea creată, autorul are control total asupra conținutului putând decide dacă permite copierea conținutului în totalitate, sau numai a anumitor pagini din aceasta sau tipărirea acesteia. Multiplicarea într-un număr nelimitat de exemplare este foarte ușoară și la costuri minime. Costul publicării este infim în comparație cu o carte obișnuită, iar distribuirea se face imediat, pe dischete, CD-uri, descărcare de pe Internet sau fișiere atașate la corespondența electronică (e-mail), fără costuri legate de tipărire, ambalare, manipulare sau costuri poștale.

Livrarea este imediată. În această eră a informației, cititorii vor să primească imediat ceea ce au comandat.

Până în prezent există mai multe tipuri de cărți electronice. Piața acestor produse informaționale va fi, în esență, Internetul.

Scopul cărților electronice

Scopul imediat al unei cărți electronice este difuzarea informației către cititori pe un suport foarte accesibil, interactiv. Cititorul va descoperi conținutul cărții și va putea urmări legăturile la informații suplimentare disponibile.

Cartea în acest format poate aduce mari servicii la conservarea cărților, manuscriselor, documentelor vechi. Datorită formatului ei electronic extrage din circulația curentă cartea veche, o protejează accesului publicului și

implicit uzurii, prin prezentarea conținutului său pe ecranul monitoarelor. Consultarea conținutului nu mai necesită prezența fizică a cărții originale, ea putând fi conservată și păstrată în condiții adecvate.

Cu am mai amintit, nu este de neglijat nici efectul ecologic al cărții electronice. Prin crearea unui suport alternativ și ușor accesibil cărții, se va reduce consumul de masă lemnoasă necesară producerii publicațiilor pe suportul clasic de hârtie.

Studentii pot avea prin intermediul formatului electronic, acces la variantele actualizate a cursurilor și altor date publicate în prealabil de către profesori pe Web. Consultarea și descărcarea acestor materiale este ușoară și fără costuri. Suportul electronic permite ca mai mulți studenți să acceseze și să descarce același curs, fără a afecta conținutul acestuia.

Acest format permite, de asemenea, crearea arhivelor de ziare electronice unde redactorii publicațiilor pot oferi persoanelor care au subscris, edițiile anterioare ale ziarelor pentru a fi vizualizate direct pe monitorul calculatorului. De asemenea, cataloagele electronice pot furniza on line date, ce pot fi vizualizate direct de către clienți și care pot cuprinde chiar și un formular prin intermediul căruia se pot trimite comenzile dorite.

Realizarea cărților electronice.

Varianta electronică a unei cărți vechi, realizată prin digitizarea originalului

Digitizarea este procesul de conversie a unei informații ca pagina unei cărți, un sunet, o pictură în bits, unități fundamentale în sistemul de calcul al unui computer. Digitizarea se poate efectua printr-o varietate de proceduri cum ar fi scanarea unui document, fotografierea etc.

Procesul de realizare a cărții digitale necesită parcurgerea următoarelor etape:

1. Pregătirea cărții sau colecției:
 - ❖ Planificarea:
 - Alegerea cărții, selectarea capitolelor pentru digitizare;
 - Planificarea procesului, determinarea responsabilităților, termenelor.
 - ❖ Pregătirea preliminară:
 - Determinarea structurii cărții sau colecției;
 - Efectuarea operațiilor de conservare, recondiționare dacă sunt necesare;

- Catalogarea publicației.

❖ Pregătirea procesului de digitizare:

- Determinarea denumirii fișierelor rezultate după prelucrare;
- Obținerea drepturilor de autor, deteminarea altor restricții;
- Determinarea drepturilor de autor asupra variantei digitizate;
- Limitarea accesului la original, unde este cazul.

2. Contractarea procesului de digitizare:

❖ Majoritatea informațiilor de pe hârtie, imagini în mișcare, sunete sunt convertite de firme specializate, care posedă aparatura necesară, personalul calificat pentru acest proces și pregătirea necesară în mânăuirea originalului;

❖ Unele documente pot fi digitizate și în cadrul instituțiilor care le posedă, dacă au aparatura și personalul adecvat;

❖ În cazul în care digitizarea cărții se face cu o firmă specializată, se studiază ofertele primite, se stabilește prețul și termenul de finalizare.

3. Digitizarea

❖ Efectuarea capturii digitale prin scanarea documentului, fotografierea lui cu o cameră digitală;

❖ Procesarea imaginilor obținute, retușarea și aranjarea lor;

❖ Verificarea calității tuturor imaginilor obținute.

4. Arhivarea fișierelor obținute și efectuarea

copiei de rezervă.

5. Asamblarea.

Fișierele rezultate în urma procesului de digitizare se grupează pentru a „reasambla” cartea originală. Gruparea acestor fișiere pentru a forma cartea electronică se poate face cu ajutorul unui soft specializat sau prin includerea lor în pagini Web.

Prin formatul său interactiv și prietenos, prin facilitățile pe care le oferă, cartea electronică va câștiga teren și în viitor. Fără a înlocui vreodată cartea clasică, formatul electronic va fi principalul mod de informare a omului de mâine. Cartea în noul format, la fel ca și predecesoarea ei, își va consolida menirea, aceea de a transmite informații, trăiri și sentimente indiferent că ele vor fi citite de pe suluri de hârtie sau de pe monitorul calculatorului.

Electronic Book

Abstract

In the last years, we may observe the tendency of E-book, not necessary to replace, but to complete traditional paper book. Book is transforming from a palpable object into an amount of informations that take a shape only in the very moment of reading. From this moment, the reader does not read, but explores; he does not learn, but finds out everything he wants to know by using his computer's links.

So, book is changing its definition: it is no longer that piece of paper that contains some informations, but the informations themselves.

There are a lot of advantages that convince us about the importance of E-book. Among them, we may mention the possibility of adding images and animation, diagrams, tables etc. in order to improve the informations' quality. E-book has the quality of being interactive and while reading it, we may connect ourselves to other files.

E-book may be protected by a password and represents the best way of on-line promoting, because it can be accesed by thousands of readers in the same time. It can be freely accesed, by using Internet, or be paid at an insignificant price.

E-book may be copied in as numerous copies as we need; the information it contains are never degraded and we regularly accese the best variant, because the content is always brought up-to-date.

Probably one of the most important advantage of E-book refers to the minimal costs it implies. We do no longer use paper, so we protect woods; we do no longer have to make a certain number of copies from the begining and than keep them on the shelves; we may replace the most valuable ancient books by their electronic copies; and, more than that, we may be sure that the information is quikly put into circulation.